

**Міністерство освіти і науки України
Державний вищий навчальний заклад
Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника
Інститут туризму**

МАРІАННА ЧОРНА

**ЗЕЛЕНИЙ ТУРИЗМ НА ПРИКАРПАТТІ ІЗ
КУЛЬТУРОЗНАВЧИМИ АСПЕКТАМИ**

**Програма та методичні рекомендації
з навчальної дисципліни (спецкурсу)
для підготовки бакалаврів
напряму підготовки 6.140103 – Туризм**

**Івано-Франківськ
2015**

**Міністерство освіти і науки України
Державний вищий навчальний заклад
Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника
Інститут туризму**

МАРІАННА ЧОРНА

**ЗЕЛЕНИЙ ТУРИЗМ НА ПРИКАРПАТТІ ІЗ
КУЛЬТУРОЗНАВЧИМИ АСПЕКТАМИ**

**Програма та методичні рекомендації
з навчальної дисципліни (спецкурсу)
для підготовки бакалаврів
напряму підготовки 6.140103 – Туризм**

**Івано-Франківськ
2015**

УДК 379.85:168.522

ББК 65.49

Ч-75

Чорна М.М. Зелений туризм на Прикарпатті із культурознавчими аспектами. Програма та методичні рекомендації з навчальної дисципліни (спецкурсу) для підготовки бакалаврів напрямку підготовки 6.140103 – Туризм.– Івано-Франківськ, 2015. – 30 с.

Автор:

Чорна М.М., асистент кафедри іноземних мов і країнознавства Інституту туризму ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».

Рецензенти:

Будник О.Б., д.п.н., старший науковий співробітник, завідувач кафедри теорії та методики початкової освіти ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».

Чорна Л.В., к.п.н., доц. кафедри іноземних мов і країнознавства, заступник директора Інституту туризму ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».

© Чорна М.М., 2015

Рекомендовано до друку Вченою радою Інституту туризму ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

(протокол № 3 від 25 листопада 2015 року)

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	5
1. Мета та завдання навчальної дисципліни	7
1.1. Основна мета спецкурсу	7
1.2. Завдання спецкурсу	7
1.3. Прогнозовані знання у результаті вивчення спецкурсу	8
1.4. Прогнозовані вміння у результаті вивчення спецкурсу	10
2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни	11
2.1. Навчально-тематичний план спецкурсу	12
2.2. Програма спецкурсу	13
3. Методичні рекомендації до проведення занять спецкурсу	17
3.1. Загальні принципи організації навчального процесу	17
3.2. Рекомендації до проведення лекційних та практичних занять	19
3.3. Організація самостійної роботи студентів	26
4. Список рекомендованої літератури	28

Пояснювальна записка

Вивчення спецкурсу «Зелений туризм на Прикарпатті із культурознавчими аспектами» передбачає подальший розвиток національного світогляду студентів, поглиблене засвоєння інших предметів професійної підготовки і на цій основі – формування достатнього рівня загальнокультурної компетентності майбутніх менеджерів туризму.

Опанування змісту спецкурсу відбувається на тлі розв'язання актуальних професійних, суспільних ситуацій, що сприяє підвищенню інтересу до обраної професії й спонукає студентів до вияву творчих підходів для їх аналізу та реалізації.

Особливістю спецкурсу є включення до змісту навчального матеріалу завдань високого рівня складності, які потребують здійснення проектно-дослідницької діяльності (пояснення й прогнозування явищ, висунення гіпотез до їх перевірки); виконання завдань, спрямованих на розвиток спеціальних здібностей та якостей студентів, як-от: способи взаємодії в мікрогрупах та з різними людьми, цілевизначення, сумлінність, пошук нових форм досвіду, толерантність у комунікативних ситуаціях, професійна креативність, ціннісне ставлення до професійних знань та умінь; використання знань із споріднених предметів, що забезпечує всебічне вивчення матеріалу, оволодіння методами наукового пізнання. Під час роботи розглядаються питання теоретичного характеру, реалізуються навчально-тренувальні завдання, студенти здійснюють творчі пошуки, застосовують елементи експериментально-дослідницької

діяльності. Усі теми спецкурсу передбачають опрацювання теоретичного і практичного аспектів проблеми.

Програма спецкурсу передбачає проведення занять у формі лекцій, та для успішного засвоєння навчального матеріалу під час вивчення дисципліни передбачено проведення семінарсько-практичних занять, виконання самостійних робіт та створення індивідуальних навчально-дослідних проектів. Значна частина навчального часу відведена на самостійну роботу студентів.

Спецкурс вводить у 7 семестрі. На цей час студенти отримали певну фахову підготовку й попереду в них - виробнича практика. Робота у спецкурсі спрямована на формування загальнокультурної компетентності майбутніх менеджерів туризму в процесі професійної підготовки. Застосування даного спецкурсу є складовою системи формування готовності студентів-менеджерів до реалізації туристських заходів у зеленому туризмі, розвиток якого в Україні є одним з пріоритетних напрямів туристичної галузі.

Зв'язок спецкурсу з іншими навчальними дисциплінами професійно-орієнтованої підготовки: організація активного туризму, організація обслуговування в готелях і туркомплексах; організація транспортних подорожей та перевезень, організація туристичної діяльності, організація екскурсійної діяльності, анімація в туризмі, спеціалізований туризм, туристична картографія, туристичне краєзнавство, туристичне країнознавство та географія туризму, діловий етикет і культура спілкування, діловодство та документознавство, іноземні мови, стандартизація та сертифікація туристичних послуг.

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Основна мета спецкурсу - розглянути теоретико-методологічні та практичні аспекти формування, функціонування й розвитку зеленого туризму як цілісної системи урбокомпенсаційного природокористування; розкрити особливості управління персоналом, менеджменту та маркетингу зеленого туризму із культурознавчими аспектами.

1.2. Навчальна програма дисципліни передбачає вирішення таких завдань:

- вивчення історії та сучасного стану, мети і мотивації вибору відпочинку в сільській місцевості Прикарпаття;

- дослідження найважливіших закономірностей, чинників, що визначають розвиток і розміщення гостинних садиб (агроосель), організаційно-правового і економічного механізму їх діяльності на ринку туристичних послуг держави загалом, Прикарпатського регіону зокрема;

- розглянути проблемні питання фахової освіти менеджера зеленого сільського туризму;

- на основі культурологічного підходу розкрити особливості менеджменту та маркетингу зеленого туризму на Прикарпатті;

- поглибити, систематизувати теоретичні знання щодо проблем і перспектив розвитку зеленого туризму в Прикарпатському регіоні;

- виробити вміння узагальнювати теоретико-практичні матеріали, аналізувати практичну інформацію, працювати зі спеціальною літературою, довідковими виданнями тощо.

1.3. У результаті вивчення спецкурсу “Зелений туризм на Прикарпатті із культурознавчими аспектами” студент повинен **оволодіти такими знаннями:**

- сутність базових понять і термінів кожної теми змісту спецкурсу;
- теоретичні і прикладні основи менеджменту і маркетингу зеленого туризму на Прикарпатті;
- особливості ринку туристичних послуг у сільській місцевості;
- основні чинники ризику (бар’єри) і мотиви вибору відпочинку міських жителів у сільському туризмі;
- орієнтуватись і знати основні етапи історії розвитку зеленого туризму як в Україні загалом, так і на Прикарпатті зокрема;
- про зелений туризм як вид економічної діяльності (підсобної та підприємницької);
- провідні світові науково-освітні школи з туризму;
- основну нормативно-правову базу з питань організації діяльності юридичних і фізичних осіб у сфері зеленого туризму в Україні;
- комунікативні та інформаційно-інноваційні технології організації зеленого туризму;
- організаційно-методичні засади формування й розвитку персоналу гостинної садиби;
- особливості управлінської праці менеджера (власника) гостинної садиби;
- види небезпек і внутрішні фактори безпеки туристів у гостинних садибах;

- проблеми і перспективи подальшого розвитку зеленого туризму на Прикарпатті.

1.4. За результатами роботи в спецкурсі студенти повинні **оволодіти такими вміннями:**

- пояснювати вплив етнопсихологічного фактору на мотивацію вибору відпочинку у сільській місцевості;

- формувати перелік основних видів фахової діяльності менеджера зеленого туризму;

- організовувати складання і виконання програми обслуговування, а також надання додаткових послуг туристам у гостинних садибах (агрооселях);

- забезпечувати умови безпечного відпочинку туристів і гостей у гостинних садибах (агрооселях);

- оцінювати загальну та територіальну ємкість ринку готельних і туристичних послуг у сфері зеленого туризму на Прикарпатті;

- володіти методикою формування і регулювання ціни на відпочинкові послуги у гостинній садибі;

- складати проекти програм підвищення якості послуг у сфері зеленого туризму на Прикарпатті ;

- розробляти макети нових послуг та апробувати їх на ринку зеленого туризму Прикарпаття;

- аналізувати і розробляти конкурентні пропозиції щодо розвитку (просування) екотуристичних продуктів та їх інфраструктури в Прикарпатському регіоні.

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс розрахований на 72 години (2 кредити ЄКТС), з них: 16 годин лекцій, 24 години семінарсько-практичних занять, 24 години самостійної роботи студентів, 8 годин відведено на індивідуальну роботу студентів.

Формою контролю отриманих знань студентами є залік.

**2.1. Навчально-тематичний план
спецкурсу “Зелений туризм на Прикарпатті із культурознавчими
аспектами”**

№ п/п	Назва теми	Кількість годин			
		Лекційних	Практичних, семінарських	Індивідуальних занять	Самостійна робота
1.	Зелений туризм: історія та сучасний стан	2	2	1	2
2.	Державна політика та державне регулювання в сфері зеленого туризму	2	2	1	2
3.	Основи менеджменту зеленого туризму на Прикарпатті	2	2	1	2
4.	Управління персоналом гостинної садиби в Прикарпатському регіоні	2	4	1	2
5.	Загальнокультурна компетентність майбутнього менеджера зеленого туризму	2	4	1	4
6.	Використання сучасних комунікативних та інформаційно-інноваційних технологій організації зеленого туризму на Прикарпатті	2	2	1	4
7.	Культурознавчі особливості Прикарпаття та їх врахування у професійній діяльності менеджера з туризму	2	4	1	4
8.	Перспективи розвитку туризму на Прикарпатті	2	4	1	4
Разом:		16	24	8	24

2.2 Програма спецкурсу “Зелений туризм на Прикарпатті із культурознавчими аспектами”

Тема 1. Зелений туризм: історія та сучасний стан

Основні поняття, суть і особливості ринку туристичних послуг у сільській місцевості.

Історія розвитку зеленого туризму. Обґрунтування історичних етапів розвитку зеленого туризму на теренах України. Зелений туризм у сучасному туристичному бізнесі.

Тема 2. Державна політика та державне регулювання в сфері зеленого туризму

Програмно-правові основи розвитку зеленого туризму. Принципи державної політики в галузі зеленого туризму. Огляд міжнародних нормативно-правових і програмових документів із туризму. Характеристика нормативно-правових і програмових документів загальнодержавного рівня: Конституції України, Закону України “Про туризм”, інших нормативно-правових актів.

Тема 3. Основи менеджменту зеленого туризму на Прикарпатті

Організація праці менеджера і власника, персоналу гостинної садиби на Прикарпатті. Забезпечення умов безпечного відпочинку гостей (туристів).

Стандарти якості у сфері зеленого туризму: термінологія в зеленому туризмі, передумови для відкриття бізнесу в сфері зеленого туризму,

стандарти оснащення житла, оформлення садиби і літніх будиночків, оформлення садиби для різних цільових груп, правила утримання садиби і приміщень. Моделі оформлення садиби для різних цільових груп. Екологічний паспорт сільської садиби. Права та обов'язки власників гостинної садиби. Поради власникам гостинної садиби.

Тема 4. Управління персоналом гостинної садиби в Прикарпатському регіоні

Професійні вимоги до підготовки персоналу гостинної садиби у сільській місцевості.

Вимоги і потреби гостей-туристів. Нормування управлінської праці. Використання технічних засобів управління. Інформування гостей-туристів. Культура обслуговування у сільському туризмі. Основні етапи налагоджування дружніх стосунків з гостями. Особистісна техніки ведення суперечки.

Тема 5. Загальнокультурна компетентність майбутнього менеджера зеленого туризму

Складові і показники загальної культури менеджерів туризму. Принципи формування комунікативної культури професійного спілкування менеджерів зеленого туризму. Полілог культур як умова готовності до міжкультурного спілкування у сфері туристської діяльності. Полікультурна комунікативна компетенція як результат взаємодії соціокультурної та соціолінгвістичної компетенцій. Мовленнева

поведінка, мовленнєві ситуації. Національний менталітет у системі взаємодії між менеджером зеленого туризму і клієнтами.

Тема 6. Використання сучасних комунікативних та інформаційно-інноваційних технологій організації зеленого туризму на Прикарпатті

Сучасне інформаційне забезпечення сфери зеленого туризму. Інструменти використання сучасних інформаційно-інноваційних технологій у туристській діяльності. Розробка комплексних інтегрованих консалтингових систем для сфери зеленого туризму на Прикарпатті. Застосування сучасних комунікативних технологій у розвитку зеленого туризму на Прикарпатті.

Тема 7. Культурознавчі особливості Прикарпаття та їх врахування у професійній діяльності менеджера з туризму

Етноанімація як частина етнічної чи етнографічної екскурсії (туру). Розроблення культурної програми для туристів, які подорожують на Прикарпатті.

Програми музеїв народної архітектури та побуту Прикарпаття. Проведення виставок, ярмарок, конференцій на Прикарпатті. Свята, фестивалі національної культури, що відбуваються у Прикарпатському регіоні.

Тема 8. Перспективи розвитку туризму на Прикарпатті

Рекреаційні ресурси Прикарпатського регіону. Основні види туризму на Прикарпатті. Проблеми збереження туристичного потенціалу Прикарпаття. Перспективні напрями розвитку туризму на Прикарпатті.

3. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТЬ СПЕЦКУРСУ «ЗЕЛЕНИЙ ТУРИЗМ НА ПРИКАРПАТТІ ІЗ КУЛЬТУРОЗНАВЧИМИ АСПЕКТАМИ»

3.1 Загальні принципи організації навчального процесу

Науковість спецкурсу досягається через забезпечення тісного зв'язку навчального курсу із новими досягненнями науки з туристичного краєзнавства, туристичної географії, екскурсознавства, ділового етикету та культури спілкування та інших галузей наукового знання, на які спираються під час підготовки фахівців туризму, що формує й розширює їхній науковий світогляд і життєві компетентності.

Синтез інтелектуальної та практичної діяльності упродовж вивчення курсу забезпечується здобутими студентами теоретичними та практичними знаннями з різних дисциплін, які згодом трансформуються у внутрішні стимули та переконання. Це вимагає значних зусиль під час виконання самостійної роботи, проте згодом розкриваються широкі можливості для подальшого саморозвитку та самовдосконалення особистості.

Індивідуальний підхід реалізується через створення належних умов для творчої діяльності кожного студента з урахуванням індивідуальних особливостей та інтересів упродовж організації колективних, групових, парних форм роботи.

Суб'єкт-суб'єктна взаємодія досягається за допомогою конструктивного співробітництва між педагогом і студентами, студентом і студентами, що забезпечує досягнення оптимальних результатів навчально-виховного процесу.

Моніторинг рівня навчальних досягнень і рівня мотивації пізнавальної та творчої діяльності студентів здійснюється за допомогою залучення студентів до практичної діяльності, де вони повною мірою можуть засвідчити набуті знання та навички.

Міжпредметні зв'язки та використання інформаційно-комунікативних технологій дають змогу здійснювати комплексний підхід до засвоєння знань з ключової проблеми даного спецкурсу.

3.2 Рекомендації до проведення лекційних та практичних занять

У вступі до спецкурсу доцільно провести дискусію про важливість розвитку зеленого туризму в Україні й можливості для цього на Прикарпатті.

Під час першої проблемної лекції за темою *«Зелений туризм: історія та сучасний стан»* необхідно висвітлити такі питання:

- основні поняття, суть і особливості ринку туристичних послуг у сільській місцевості;
- історія розвитку зеленого туризму;
- обґрунтування історичних етапів розвитку зеленого туризму на теренах України;
- зелений туризм у сучасному туристичному бізнесі.

Роботу студентів з теми *«Державна політика та державне регулювання в сфері зеленого туризму»* потрібно спрямувати на удосконалення регулятивної функції загальнокультурної компетентності, що передбачає опанування *такими напрямками* професійної діяльності:

- програмно-правові основи розвитку зеленого туризму;
- принципи державної політики в сфері зеленого туризму;
- огляд міжнародних нормативно-правових і програмних документів із туризму;
- характеристика нормативно-правових й програмових документів загальнодержавного рівня: Конституції України, Закону України “Про туризм”, інших нормативно-правових актів.

Опрацювання теми *«Основи менеджменту зеленого туризму на Прикарпатті»* передбачає такий зміст роботи:

- організація праці менеджера і власника, персоналу гостинної садиби на Прикарпатті;
- забезпечення умов безпечного відпочинку гостей (туристів);
- стандарти якості у сфері зеленого туризму: термінологія в зеленому туризмі, передумови для відкриття бізнесу в сфері зеленого туризму, стандарти оснащення житла, оформлення садиби і літніх будиночків, оформлення садиби для різних цільових груп, правила утримання садиби і приміщень.

Під час практичного заняття студенти презентують за допомогою інформаційних комп'ютерних технологій моделі оформлення літніх будиночків і садиби для різних цільових груп; колективно розробляють екологічний паспорт сільської садиби.

Під час дискусії та практичного заняття за темою «*Управління персоналом гостинної садиби в Прикарпатському регіоні*» студентам доцільно подати *рекомендації* щодо удосконалення особистісної техніки ведення суперечки, розглянути ситуації, в яких бажано і в яких не треба вдаватися до прямої тактики мовленнєвого впливу. Студенти повинні розкрити справжню сутність метафраз з підтекстовим змістом (*Сподіваюсь, я вам не заважаю! Колись побачимось! тощо*); розігрують ситуації з перетворенням їх з конфліктогенних на нейтральні та синтонні (конструктивні, позитивні, дружні); аналізують діалогові ситуації за літературними творами; самооцінюють себе за результатами тестування (*“Чи вмієте ви сперечатися?”, “Чи вмієте ви слухати опонента?”*).

Важливу роль у спецкурсі відіграє тема *«Загальнокультурна компетентність майбутнього менеджера зеленого туризму»*, під час якої доцільно розглянути *такі питання:*

- складові і показники загальної культури менеджерів туризму;
- принципи формування комунікативної культури професійного спілкування менеджерів зеленого туризму;
- полілог культур як умова готовності до міжкультурного спілкування у сфері туристської діяльності;
- полікультурна комунікативна компетенція як результат взаємодії соціокультурної та соціолінгвістичної компетенцій;
- мовленнєва поведінка, мовленнєві ситуації, національний менталітет в системі взаємодії між менеджером зеленого туризму і клієнтами.

Практичне заняття з теми передбачає виконання *таких завдань:*

- визначення наголосу в професійних термінах, добір синонімів (різними мовами) до слів побутової лексики мешканців сільської місцевості, лексико-стилістична та лексико-граматична корекція професійних виразів;
- добір синонімічних приказок і прислів'їв до слів, що позначають стан людини;
- рольові ігри для розвитку вміння використовувати невербальні засоби комунікації;
- вправи на вироблення вміння обирати з кількох можливих варіантів стилістично найдоречніші і найвиразніші (виконання в парах).

Завдання студенти виконували на основі поданих рекомендацій щодо використання невербальної знакової системи у діалоговому спілкуванні. Самостійно студенти повинні підготувати виступи-рекомендації на такі важливі для організації туристичного бізнесу теми: *Як навчитися встановлювати контакти з людьми? Як привернути і утримати увагу слухачів? У чому полягає приязна поведінка співрозмовника? Чи можна дійти згоди шляхом компромісу?* У виступах студентам бажано використовувати приказки, прислів'я, афоризми, приклади з літературних джерел як факти, що підтверджують їхню думку.

Тема «Використання сучасних комунікативних та інформаційно-інноваційних технологій організації зеленого туризму на Прикарпатті» безпосередньо пов'язана з формуванням кумулятивно-трансляційної культури. Основні *питання теми*:

- сучасне інформаційне забезпечення сфери зеленого туризму;
- інструменти використання сучасних інформаційно-інноваційних технологій у туристській діяльності;
- розробка комплексних інтегрованих консалтингових систем для сфери зеленого туризму на Прикарпатті;
- застосування сучасних комунікативних технологій у розвитку зеленого туризму на Прикарпатті.

Під час самостійної роботи студенти добирають літературу з теми, використовуючи пошукові інтернет-сервери, а відтак, засвідчують уміння розробляти рекламні буклети, шукати інші способи поширення знань та інформації про сільський зелений туризм; готують статті для преси, проводять пробні інтерв'ю для радіо та телебачення, виготовляють

презентації для поширення в Інтернеті, беруть участь у рольових іграх «консультація телефоном».

Тему **«Культурознавчі особливості Прикарпаття та їх врахування у професійній діяльності менеджера з туризму»** студенти опрацьовують за *такими напрямками*:

- етноанімація як частина етнічної чи етнографічної екскурсії (туру);
- розроблення культурної програми для туристів, які подорожують на Прикарпатті;
- програми музеїв народної архітектури та побуту Прикарпаття;
- проведення виставок, ярмарок, конференцій у Прикарпатському регіоні;
- свята, фестивалі національної культури, що відбуваються на Прикарпатті.

Готуючи творчі проекти, студенти розробляють карти-схеми розвитку сільського туризму в регіоні, складають маршрути екскурсій для туристів різних вікових категорій, визначають культурні та дозвіллієві об'єкти Прикарпаття.

Спецкурс завершує заняття з теми **«Перспективи розвитку туризму на Прикарпатті»**, що висвітлює *такі проблеми*:

- рекреаційні ресурси Прикарпаття;
- основні види туризму на Прикарпатті;
- проблеми збереження туристичного потенціалу Прикарпаття;
- перспективні напрями розвитку туризму у Прикарпатському регіоні.

Під час підсумкового заняття проводиться узагальнювальне обговорення “Що дало мені вивчення спецкурсу”.

Під час проблемних лекцій студентів спонукають до дискусій із використанням отриманих знань з *інших дисциплін*:

- щодо правового поля сільського туризму, «тіньової» роботи більшості садиб;
- про можливість розвитку зеленого туризму в інших регіонах країни;
- про недостатній інтерес з боку професійних туроператорів;
- щодо відсутності організаційних, психологічних та інших навичок сільського населення, що приймають туристів;
- про якість соціальних передумов розвитку зеленого туризму, таких як: відповідна освіта сільських жителів, культура і манера їх поведінки, організація прийому та проживання туристів;
- основні фактори організації та розвитку бізнесу у сфері сільського зеленого туризму.

Після обговорення та опрацювання основних питань спецкурсу студенти повинні розробити творчі проекти, в яких наводять пропозиції та рекомендації щодо саморозвитку й самоосвіти сільських жителів (господарів сільських будинків) у сфері сільського зеленого туризму.

Під час роботи у спецкурсі використовуються різні *форми роботи*: індивідуальні, парні, групові, колективні, що спонукає студентів

ураховувати думку кожного, працювати над особистісною технікою з формулювання запитань та відповідей; оскільки від цього залежить успіх виконання завдання. Студенти набувають досвіду соціальної та професійної комунікативної поведінки.

3.3. Організація самостійної роботи студентів

Важливим напрямом роботи під час опанування майбутніми фахівцями змісту спецкурсу є організація їхньої *самостійної роботи*, мета якої полягає в розвитку внутрішньої та зовнішньої самоорганізації в роботі.

Планування її змісту здійснюється у двох напрямках: *теоретичному*, що передбачає конкретизацію питань для самостійного вивчення, визначення обсягу знань та вмій, ключових понять теми, формулювання запитань для самоконтролю, та *практичному* - реалізація системи завдань, визначення форм організації та контролю.

До системи самостійної роботи входять завдання *різних рівнів*: *репродуктивного*, що передбачають повторення, закріплення, відтворення, порівняння, перенесення способів діяльності; *дослідницького*, що передбачають активізацію творчого начала та самостійності студентів; *моделювання професійних ситуацій*, що вимагають активних дій щодо професійного вибору та нестандартного вирішення запропонованих завдань. Такі різноманітні види діяльності професійного спрямування сприятимуть формуванню стійкого позитивного ставлення до обраної професії. Крім того, запропоновані завдання надають змогу студентам використовувати різні способи отримання інформації, необхідної для розв'язання окреслених у завданнях проблем, оцінити рівень розвитку їхніх умінь і навичок, необхідних для професійної діяльності у галузі туризму.

Доцільність окресленої структури спецкурсу обумовлюється тим, що під час аудиторної та самостійної індивідуальної роботи студентів

відбувається взаємопов'язане навчання й виховання, що й сприяє формуванню і знань, і досвіду, і особистісних якостей студентів на ґрунті професійного матеріалу за допомогою спеціальної серії вправ і завдань.

Отже, можемо констатувати, що *практичне* значення спецкурсу полягає в тому, що майбутні менеджери туризму озброюються фактичними знаннями й отримують певний досвід організації зеленого туризму, усвідомлюють гуманістичні аспекти своєї діяльності, розвивають творчі здібності. Крім того, завдяки поєднанню теорії з практикою, необхідності творчого використання раніше здобутих знань у нових конкретних ситуаціях, спецкурс не лише допомагає розкрити ціннісні аспекти майбутньої професійної діяльності, забезпечити поглиблення й розширення життєвого світогляду, а й сприяє розвитку культури пізнання та відображення світу, культури соціальної організації та регуляції, удосконалює кумулятивно-трансляційну культуру студентів, зорієнтованих на подальше професійне самовдосконалення.

На думку спеціалістів, створення таких інтегративних навчальних курсів – прогресивний шлях розвитку вищої професійної освіти й одна з умов її гуманізації й гуманітаризації.

4. Список рекомендованої літератури

1. Бас О. Сільський зелений туризм - пріоритетна сфера розвитку туризму у період економічної кризи: матеріали Круглого столу [«Духм'яна піч»] (Київ, 21 лютого 2009 р.).
2. Бейдик О.О. Рекреаційно-туристські ресурси України: методологія та методи аналізу, термінологія, районування: [монографія]. – К.: Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2001. – 395 с. Т. 17.
3. Горішевський П. Сільський зелений туризм: організація надання послуг гостинності / П. Горішевський, Ю. Васильєв, Ю. Зінько. – Івано-Франківськ: Місто НВ, 2003. – Т. 1-4, 9-13.
4. Гринів Л.. Розвиток рекреаційного підприємництва в Українських Карпатах /Л. Гринів,В. Мацала // Проблеми регіональної політики: [зб. наук. праць Інституту регіональних досліджень]. – Львів, 1995. – С.109-118. – Т. 4, 10, 18.
5. Дмитрук О.Ю. Сучасні концепції менеджменту в геоекології / О.Ю.Дмитрук. – К., 1997. – Т. 1, 5, 15, 17.
6. [Дурович А.П. Маркетинг в туризмі: учеб.пособие. – 2-е изд., перераб. и доп./ А.П.Дурович. – Минск: Новое знание, 2001. – 496 с. – Т. 8, 12, 13.](#)
7. Загальнодержавна програма формування національної екологічної мережі України на 2000-2015 роки. Затверджена Законом України від 21.09.2000 р. // Офіційний вісник України. – 2000. – №43. Т. 1, 3, 4, 17, 18.

8. [Закон України "Про особисте селянське господарство" від 15.05.2003 р. №742-IV.](#) – Т. 1, 4, 9-11.
9. Зіемеле А. Аналіз сучасного стану та перспективи розвитку сільського зеленого туризму в Україні /А. Зіемеле // Туризм сільський зелений. – 2004. - № 1. –Т. 1, 2, 3, 4, 12, 13, 14.
10. Кальна-Дубінюк Т.П. Сучасні інформаційно-консультаційні технології: [збірник наукових праць]. / Т.П.Кальна-Дубінюк // Матеріали міжнародної конференції “Форум вищої освіти”, КПІ. – К.:, 2008. – С. 54-57.
11. Карпенко С.Г. Інформаційні системи і технології / С.Г. Карпенко, В.В. Попов. – К.: МАУП, 2004 р.
12. Лужанська Т.Ю. Проблеми розвитку «сільського зеленого туризму» [Електронний ресурс] / Т.Ю. Лужанська, В.П. Феєр. – Мукачівський технологічний інститут, 2009. – (Туристическая библиотека).
13. Мальська М., Худо В. Менеджмент туризму /М.Мальська, В.Худо. – Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2002. – с.139-161. – Т. 5, 6, 8, 9, 10, 13.
14. Методичні поради для власників агроосель Турківщини / Відділ з питань фізичної культури, спорту та туризму Турківської райдержадміністрації. – Турка, 2004. – Т. 6, 9-11.
15. Рутинський М.Й. Зелений туризм / М.Й. Рутинський, Ю.В. Зінько. – К.: Знання, 2008. –271 с.
16. www.green-tour.com.ua – журнал "Туризм сільський зелений".

17. www.wgtdi.com.ua – Спілка сприяння розвитку сільського зеленого туризму в Україні.
18. www.nto.org.ua – Державна туристична адміністрація України, ДП "Національна туристична організація".
19. www.world-tourism.org/ruso/ - Всесвітня туристична організація.
20. www.tourism.gov.ua – Державна туристична організація України.
21. www.statistik.admin.ch/eindex.htm – Swiss Federal Statistical Office.